

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1	
Titlul proiectului de act normativ	
LEGE pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, Legii nr. 135/2010 privind Codului de procedură penală, precum și altor acte normative	
Secțiunea a 2-a	
Motivul emiterii actului normativ	
1. Descrierea situației actuale	<p>I. Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și Legea nr. 253/2013 privind executarea pedepselor, a măsurilor educative și a altor măsuri neprivative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal au intrat în vigoare la data de 1 februarie 2014.</p> <p>Ulterior acestei date, Curtea Constituțională fiind sesizată cu mai multe excepții de neconstituționalitate invocate în legătură cu texte din cele trei legi organice, a realizat analize aprofundate asupra unor instituții reglementate în aceste coduri, pronunțând, în unele decizii, soluții de admitere, respectiv decizii de interpretare.</p> <p>Punerea în acord a dispozițiilor din Codul penal și a Codul de procedură penală declarate neconstituționale cu textele din Constituție prin raportare la care respectivele excepții au fost admise a fost realizată, pentru marea majoritate a acestor dispoziții legale, prin intervenții legislative succesive efectuate începând cu anul 2014, când acestea au intrat în vigoare, și până în prezent.</p> <p>Prin raportare la deciziile Curții Constituționale publicate în Monitorul Oficial, Partea I, se constată că pentru următoarele nu au fost puse, încă, în acord textele la care se referă:</p> <ul style="list-style-type: none">• Decizia Curții Constituționale nr. 368/2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.35 alin. (1) și ale art.39 alin. (1) lit.b) din Codul penal, publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr.566 din 17 iulie 2017;• Decizia Curții Constituționale nr. 224/2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 335 alin. (1) din Codul penal și art. 6 pct. 6 teza a doua din Ordonanța

de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr. 427 din 9 iunie 2017;

- Decizia nr. 732/2014 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 336 alin. (1) și (3) din Codul penal, publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr. 69 din 27 ianuarie 2015;
- Decizia Curții Constituționale nr. 625/2016 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 69 și art. 70 din Codul de procedură penală, publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr. 107 din 7 februarie 2017;
- Decizia Curții Constituționale nr. 22/2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 220 alin. (1) din Codul de procedură penală, publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr.159 din 3 martie 2017;
- Decizia Curții Constituționale nr. 17/2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 213 alin. (2) și art. 215¹ alin. (6) din Codul de procedură penală, publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr. 261 din 13 aprilie 2017;
- Decizia Curții Constituționale nr. 2/2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 453 alin. (3) și (4) teza întâi și ale art. 457 alin. (2) din Codul de procedură penală, publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr. 324 din 5 mai 2017.

De asemenea, există și un număr de decizii ale Curții Constituționale care intră în categoria celor denumite în doctrină a fi decizii interpretative, pentru care, însă, s-a apreciat oportun a se interveni legislativ, astfel încât atât Codul penal cât și Codul de procedură penală să aibă dispoziții care să fie în acord cu prevederile Constituției, așa cum au fost acestea interpretate de către instanța de contencios constituțional:

- Decizia Curții Constituționale nr. 265/2014 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 din Codul penal, publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr. 372 din 20 mai 2014;
- Decizia Curții Constituționale nr. 508/2014 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 159 alin. (3) din Codul penal, publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr. 843 din 19 noiembrie 2014;

	<ul style="list-style-type: none"> • Decizia Curții Constituționale nr. 336/2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 235 alin. (1) din Codul de procedură penală, publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr. 342 din 19 mai 2015. <p>O serie de alte decizii vizează unele legi speciale în materie penală și execuțional penală, după cum urmează:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Decizia Curții Constituționale nr. 67/2015, referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 19 din Legea nr. 682/2002 privind protecția martorilor, publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr. 185 din 18 martie 2015; • Decizia Curții Constituționale nr. 397/2016 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 67 din Legea nr. 192/2006 privind medierea și organizarea profesiei de mediator, publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr. 532 din 15 iulie 2016; • Decizia Curții Constituționale nr. 222/2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 69 alin. (1) lit. b) și ale art. 110 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr. 380 din 2 iunie 2015.
<p>2. Schimbări preconizate</p>	<p>Proiectul de lege are în vedere, exclusiv, modificarea și completarea actelor normative la care se referă, pentru a pune în acord dispoziții ale legislației penale, procesual-penale și execuțional penale cu prevederile Constituției așa cum au fost acestea din urmă interpretate prin decizii ale Curții Constituționale.</p> <p>Astfel, se propun următoarele intervenții legislative:</p> <p>I. Codul penal</p> <p>1. Prin Decizia nr. 368/2017, referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.35 alin.(1) și ale art.39 alin.(1) lit.b) din Codul , Curtea Constituțională a constatat că sintagma „și împotriva aceluiași subiect pasiv” din cuprinsul dispozițiilor art.35 alin.(1) din Codul penal este neconstituțională, astfel încât proiectul propune o formă a textului de lege conformă cu această decizie, prin eliminarea sintagmei declarate neconstituționale.</p>

2. Prin Decizia nr. 224/2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 335 alin. (1) din Codul penal și art. 6 pct. 6 teza a doua din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr. 427 din 9 iunie 2017, Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că soluția legislativă cuprinsă în art. 335 alin. (1) din Codul penal, care nu incriminează fapta de conducere pe drumurile publice a unui tractor agricol sau forestier, fără permis de conducere, este neconstituțională.

În argumentarea acestei soluții, Curtea a reținut că necorelarea dintre art. 335 alin. (1) din Codul penal și art. 6 pct. 6 teza a doua din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice determină un veritabil viciu de neconstituționalitate, care rezultă din omisiunea reglementării, în cuprinsul art. 335 alin. (1) din Codul penal, a tractoarelor agricole sau forestiere ca obiect material al infracțiunii de conducere a unui vehicul pe drumurile publice fără permis de conducere.

Prin urmare, Curtea a constatat că soluția legislativă cuprinsă în art. 335 alin. (1) din Codul penal încalcă art. 1 alin. (3) și (5) privind statul român, art. 16 privind egalitatea în drepturi și art. 22 privind dreptul la viață, integritate fizică și psihică din Legea fundamentală. Pentru punerea în acord a prevederilor art. 334 Cod penal și, pentru identitate de rațiune, a art. 335 Cod penal cu prevederile constituționale reținute în Decizia nr. 224/2017, proiectul propune modificarea art. 334 și 335 Cod penal:

▪ Alineatele (1), (2) și (4) ale articolului 334 se modifică și vor avea următorul cuprins:

„(1) Punerea în circulație sau conducerea pe drumurile publice a unui autovehicul sau a unui tramvai ori a unui tractor agricol sau forestier neînmatriculat sau neînregistrat, potrivit legii, se pedepsește cu închisoare de la unu la 3 ani sau cu amendă.

(2) Punerea în circulație sau conducerea pe drumurile publice a unui autovehicul sau a unui tramvai ori a unui tractor agricol sau forestier cu număr fals de înmatriculare sau înregistrare se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani sau cu amendă.

(4) Conducerea pe drumurile publice a unui autovehicul ori a unui tractor agricol sau forestier sau tractarea unei remorci ale cărei plăcuțe cu numărul de înmatriculare sau de înregistrare au fost retrase sau a unui vehicul înmatriculat în alt stat, care nu are drept de circulație în România, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 2 ani sau cu amendă.”

▪ Alineatele (1) și (2) ale articolului 335 se modifică și vor avea următorul cuprins:

„(1) Conducerea pe drumurile publice a unui autovehicul, a unui tramvai ori a unui tractor agricol sau forestier de către o persoană care nu posedă permis de conducere se pedepsește cu închisoarea de la unu la 5 ani.”

(2) Conducerea pe drumurile publice a unui vehicul pentru care legea prevede obligativitatea deținerii permisului de conducere de către o persoană al cărei permis de conducere este necorespunzător categoriei sau subcategoriei din care face parte vehiculul respectiv ori al cărei permis i-a fost retras sau anulat ori căreia exercitarea dreptului de a conduce i-a fost suspendată sau care nu are dreptul de a conduce autovehicule, tramvaie ori tractoare agricole sau forestiere în România se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.”

3. Prin Decizia nr. 732/2014, Curtea Constituțională a decis faptul că sintagma „la momentul prelevării mostrelor biologice” din cuprinsul dispozițiilor art. 336 alin. (1) din Codul penal este neconstituțională.

De aceea, se propune modificarea alin. (1) al art. 336 Cod penal, norma de incriminare propusă fiind redactată cu observarea cadrului legal anterior, respectiv alin. (1) al art. 87 al Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice (precizăm faptul că art. 87 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 a fost abrogat prin art. 121 pct. 1 și art. 247 din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, începând cu data de 1 februarie 2014, dată la care a intrat în vigoare Legea nr. 286/2009 privind Codul penal).

De asemenea, se introduce un art. 336¹, cu un conținut asemănător art. 90 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 – articol care a fost și el abrogat la intrarea în vigoare a Legii nr. 286/2009.

Art. 336¹ incriminează fapta conducătorului unui vehicul de a consuma alcool sau alte substanțe psihoactive, după producerea unui accident de circulație care a avut ca rezultat uciderea sau vătămarea integrității corporale ori a sănătății uneia sau mai multor persoane, până la recoltarea probelor biologice.

II. Codul de procedură penală

În ceea ce privește Codul de procedură penală, se constată că deciziile instanței de contencios constituțional care necesită

intervenții legislative și care, pe cale de consecință, au fost avute în vedere de prezentul proiect sunt următoarele:

- Decizia Curții Constituționale nr. 625/2016;
- Decizia Curții Constituționale nr. 22/2017;
- Decizia Curții Constituționale nr. 17/2017;
- Decizia Curții Constituționale nr. 2/2017;
- Decizia Curții Constituționale nr. 336/2015;
- Decizia Curții Constituționale nr. 302/2017;
- Decizia Curții Constituționale nr. 257/2017;
- Decizia Curții Constituționale nr. 244/2017.

Astfel, în vederea punerii în acord a normelor procesual-penale cu deciziile Curții Constituționale, proiectul propune o nouă reglementare a art. 70 din Codul de procedură penală. Astfel, se încearcă să se răspundă corespunzător deciziei Curții Constituționale nr. 625/2016 din 26 octombrie 2016 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 69 și art. 70 din Codul de procedură penală, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.107 din 7 februarie 2017, potrivit căreia ”soluția legislativă (...), care stabilește că asupra cererii de recuzare a procurorului formulată în faza de judecată, în faza camerei preliminare sau în fața judecătorului de drepturi și libertăți se pronunță procurorul ierarhic superior este neconstituțională.” Prin proiectul de lege se propune o reglementare distinctă a procedurii recuzării când aceasta intervine în faza de urmărire penală de cea care intervine în fața judecătorului de drepturi și libertăți, judecătorului de camera preliminară sau a instanței de judecată.

O altă intervenție propusă de prezentul proiect de lege se referă la art. 213 alin. (2) Cod procedură penală, intervenție care ține cont de soluția instanței de contencios constituțional cuprinsă în Decizia nr.17/2017. Astfel, instanța de contencios constituțional, argumentând în sensul că ”deturnarea reglementărilor legale de la scopul lor legitim, printr-o sistematică interpretare și aplicare eronată a acestora de către instanțele judecătorești sau de către celelalte subiecte chemate să aplice dispozițiile de lege, poate determina neconstituționalitatea acelei reglementări”, a apreciat că se impune reglementarea unui termen cert și imperativ până la împlinirea căruia plângerea împotriva ordonanței procurorului prin care acesta a dispus luarea/prelungirea măsurii controlului judiciar, în cursul urmăririi penale, trebuie soluționată. Prin aceeași decizie, Curtea Constituțională, reținând și faptul că „atunci când măsura preventivă a controlului judiciar este luată de judecător (fie el

judecătorul de drepturi și libertăți, judecătorul de cameră preliminară sau instanța de judecată), contestația formulată de inculpat împotriva încheierii va fi soluționată în toate cazurile într-un termen de 5 zile de la înregistrare, pe când în cazurile în care măsura preventivă a controlului judiciar este luată/prelungită de către procuror, plângerea împotriva ordonanței va fi soluționată într-un termen incert, legiuitorul nereglementând în acest caz obligația instanței judecătorești de a se pronunța într-un anumit termen”, a precizat și care este acest termen – este vorba de termenul de 5 zile prevăzut de art.204 alin.(4) Cod procedură penală, termen până la împlinirea căruia, de lege lata, se soluționează de către judecătorul de drepturi și libertăți de la instanța ierarhic superioară contestația formulată de către inculpat împotriva încheierilor prin care judecătorul de drepturi și libertăți dispune asupra măsurilor preventive. Prin urmare, pe viitor ar urma că acest termen de 5 zile să se aplice în toate cazurile și plângerilor împotriva ordonanței procurorului prin care acesta a dispus luarea sau după caz prelungirea măsurii controlului judiciar, în cursul urmăririi penale.

Proiectul de lege conține și propuneri de modificare a art. 220 alin. (5) și a art. 238 alin. (3) din Codul de procedură penală, modificări propuse având în vedere Decizia nr. 22/2017 din 17 ianuarie 2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 220 alin. (1) din Codul de procedură penală. În decizia anterior menționată s-a reținut faptul că „este neconstituțională soluția legislativă reglementată de dispozițiile art. 220 alin. (1) din Codul de procedură penală, care permite luarea măsurii arestului la domiciliu, în condițiile în care anterior inculpatul a fost arestat preventiv sau la domiciliu în aceeași cauză, în lipsa unor temeiuri noi care fac necesară privarea sa de libertate”. Modificările propuse la art.220 alin.(5) și art.238 (alin.3) din Codul de procedură penală sunt menite a pune aceste texte în acord cu articolele din Constituție invocate în Decizia Curții Constituționale nr. 22/2017. Astfel, se propune soluția potrivit căreia față de inculpatul care a mai fost anterior arestat preventiv sau față de care s-a mai dispus arestarea la domiciliu în aceeași cauză, în cursul urmăririi penale, al procedurii de cameră preliminară sau al judecării, se poate dispune din nou măsura arestului la domiciliu sau cea a arestării preventive numai dacă au intervenit temeiuri noi care fac necesară privarea sa de libertate.

Proiectul propune și o intervenție legislativă asupra alin. (1) al art. 235 din Codul de procedură penală. Astfel, procedând la interpretarea legală a unei dispoziții din Codul de procedură penală, interpretare făcută atât prin raportare la cele statuate de Curtea

Constituțională prin Decizia nr.336/2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 235 alin. (1) din Codul de procedură penală, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.342 din 19 mai 2015, cât și prin raportare la prevederile art. 69 alin. (2) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare, potrivit cărora „Interpretarea legală (...) poate confirma (...) interpretările judiciare, (...), adoptate până la acea dată, cu respectarea drepturilor câștigate”, proiectul propune un text care să respecte fidel soluția din decizia Curții Constituționale nr. 336/2015 (a se vedea, în acest sens de interpretare, și Decizia CCR nr. 619/2016¹, respectiv Decizia CCR nr.460/2015²). Textul propus are următorul cuprins:

„(1) Propunerea de prelungire a arestării preventive împreună cu dosarul cauzei se depun la judecătorul de drepturi și libertăți cu cel puțin 5 zile înainte de expirarea duratei arestării preventive, sub sancțiunea prevăzută de art. 268 alin. (1)”.

Văzând cele reținute de Curtea Constituțională prin Decizia nr.2/2017, se propune modificarea alin. (3) și (4) ale art. 453 Cod procedură penală, astfel încât, pe viitor, descoperirea unor fapte sau împrejurări ce nu au fost cunoscute la soluționarea cauzei și care dovedesc netemeinicia hotărârii pronunțate în cauză să constituie motiv de revizuire și în cazul unei hotărâri de achitare, iar revizuirea pentru acest motiv să se poate face și în defavoarea celui achitat. Totodată, se modifică și alin. (2) al art. 457 Cod procedură penală, pentru a se reglementa expres termenul și, respectiv, momentul de la care acesta curge și pentru cazul de revizuire prevăzut la art. 453 alin. (1) lit. a) din cod, atunci când revizuirea se face în defavoarea celui achitat.

Având în vedere Decizia Curții Constituționale nr. 302/2017 din 4 mai 2017 referitoare la art. 281 alin. (1) lit. b) C.p.p., publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr. 566 din 17 iulie 2017, se propune modificarea lit. b) a alin. (1) al art. 281 Cod procedură penală. Totodată, pentru corelare cu intervenția propusă asupra lit. b) a alin. (1) al art. 281 C.p.p., se propune și o intervenție asupra art. 47 C.p.p., din textul acestuia eliminându-se termenele existente de

¹ Decizia nr. 619/2016 referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii pentru interpretarea art. 38 alin. (11) din Legea nr. 96/2006 privind Statutul deputaților și al senatorilor, publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr. 6 din 4 ianuarie 2017.

² Decizia nr. 460/2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 69 alin. (1) lit. a), c) - f) și alin. (2) - (6) și art. 70 alin. (1) și (2) din Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr.624 din 17 august 2015.

lege lata până la care poate fi invocată excepția de necompetență materială sau după calitatea persoanei a instanței inferioare celei competente potrivit legii ori excepția de necompetență materială sau după calitatea persoanei a instanței superioare celei competente potrivit legii. Pe cale de consecință, art. 47 C.p.p. în forma propusă în proiect prevede, la alin. (1), faptul că excepția de necompetență materială și cea de necompetență după calitatea persoanei pot fi ridicate în tot cursul procesului penal, până la pronunțarea unei hotărâri definitive. Întrucât în forma propusă a art. 281 C.p.p. în toate cazurile încălcarea dispozițiilor privind competența materială și competența după calitatea persoanei sunt sancționate cu nulitatea absolută, admiterea unei excepții invocată în temeiul art. 47 alin. (1) C.p.p. va atrage incidența, pe cale de consecință, a dispozițiilor art. 281 alin. (3) C.p.p.

De asemenea, luând în considerare Decizia Curții Constituționale nr. 257/2017 din 26 aprilie 2017 referitoare la art. 20 alin. (1) și art.21 alin.(1) C.p.p., publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr. 472 din 22 iunie 2017, proiectul propune și o intervenție asupra art. 21 din Codul de procedură penală. În decizia anterior menționată a Curții Constituționale, instanța de contencios constituțional a reținut următoarele:

„(...) Curtea reține că, după rămânerea definitivă a soluției dispuse de judecătorul de cameră preliminară, nu mai există niciun temei legal în baza căruia partea responsabilă civilmente, care nu a fost prezentă în camera preliminară, să poată formula cereri ori excepții referitoare la aspecte deja analizate în această fază procesuală, în special cu privire la legalitatea mijloacelor de probă care servesc la stabilirea existenței, respectiv a întinderii prejudiciului (rapoarte de expertiză sau constatare). Or, astfel cum a statuat Curtea, rezultatul procedurii în camera preliminară referitor la stabilirea legalității administrării probelor și a efectuării actelor procesuale de către organele de urmărire penală are o influență directă asupra desfășurării judecății pe fond, putând să fie decisiv pentru stabilirea vinovăției/nevinovăției inculpatului, aspect de care depinde, în mod esențial, și soluționarea laturii civile a procesului penal.

29. Așa încât Curtea constată că, în condițiile în care constituirea ca parte civilă a persoanei vătămate se poate face în orice fază procesuală "până la începerea cercetării judecătorești" - introducerea în procesul penal a părții responsabile civilmente, ca și posibilitatea părții responsabile civilmente de a interveni în procesul penal, fiind corelate cu declarația de constituire de parte civilă în procesul penal - exercitarea efectivă de către partea responsabilă

civilmente a drepturilor procesuale - recunoscute de lege și statuate în jurisprudența instanței de control constituțional - în faza camerei preliminare, așadar, liberul acces al acestei părți, depinde exclusiv de manifestarea de voință a persoanei vătămate. Or, Curtea constată că persoana vătămată, constituită ca parte civilă în procesul penal, are interese contrare părții responsabile civilmente, așa încât există posibilitatea ca aceasta să își exercite dreptul de a reclama reparații prin mijlocirea organelor judiciare în mod abuziv, cu scopul de a limita/exclude accesul părții responsabile civilmente în faza camerei preliminare care, astfel cum s-a arătat în precedent, are o importanță deosebită asupra fazelor de judecată ulterioare prin prisma obiectului ei.”

Se propune modificarea art. 21 alin. (1) C.p.p., astfel încât reglementarea va permite introducerea în procesul penal a părții responsabile civilmente, la cererea părții îndreptățite potrivit legii civile, numai la un moment anterior începerii procedurii în cameră preliminară. Astfel, textul propus stabilește faptul că introducerea în procesul penal a părții responsabile civilmente poate avea loc, la cererea părții îndreptățite potrivit legii civile, oricând pe parcursul urmăririi penale, dar nu mai târziu de momentul sesizării instanței de judecată potrivit art. 329 alin. (1) C.p.p.. Potrivit alin. (1) al art. 329 C.p.p.:

„(1) Rechizitoriul constituie actul de sesizare a instanței de judecată”.

Momentul emiterii rechizitoriului este reglementat de art. 327 C.p.p după cum urmează:

„Art. 327 - Rezolvarea cauzelor

Atunci când constată că au fost respectate dispozițiile legale care garantează aflarea adevărului, că urmărirea penală este completă și există probele necesare și legal administrate, procurorul:

a) emite rechizitoriu prin care dispune trimiterea în judecată, dacă din materialul de urmărire penală rezultă că fapta există, că a fost săvârșită de inculpat și că acesta răspunde penal;”

Prin proiectul de lege și art. 145 din Codul de procedură penală este modificat și completat cu texte care să pună în acord acest articol cu Constituția , așa cum a fost aceasta interpretată prin Decizia Curții Constituționale nr. 244/2017 din 6 aprilie 2017 referitoare la art. 145 C.p.p., publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr.529 din 06 iulie 2017. Astfel, se propune modificarea alin. (1) al art. 145 C.p.p. după cum urmează:

„(1) După încetarea măsurii de supraveghere tehnică, procurorul informează, în scris, în cel mult 10 zile, pe inculpatul care

a fost subiect al unui mandat despre măsura de supraveghere tehnică ce a fost luată în privința sa”.

Această modificare a alin. (1) al art. 145 este propusă având în vedere, pe de o parte, faptul că prin Decizia Curții Constituționale nr. 244/2017 s-a decis faptul că soluția legislativă cuprinsă în dispozițiile art. 145 din Codul de procedură penală, care nu permite contestarea legalității măsurii supravegherii tehnice de către persoana vizată de aceasta, care nu are calitatea de inculpat, este neconstituțională, ceea ce, pe cale de consecință, înseamnă că dispozițiile legale de lege lata asigură un control a posteriori efectiv numai în cazul inculpaților, iar, pe de altă parte, necesitatea corelării dispozițiilor alin. (1) al art. 145 cu completările propuse la art. 145 (respectiv introducerea a opt noi alineate).

Totodată se propune completarea art. 145 C.p.p. pentru a se reglementa o procedură prin care, după încetarea măsurii de supraveghere tehnică, procurorul informează în scris și persoanele care au fost supuse unei măsuri de supraveghere tehnică, altele decât cele care au calitatea de inculpat, dacă identitatea acestora este cunoscută, despre respectiva măsura de supraveghere tehnică. Persoana astfel informată va putea formula o contestație, atât cu privire la legalitatea măsurii de supraveghere tehnică căreia i-a fost supusă, cât și cu privire la legalitatea modalității de punere în executare a mandatului de supraveghere tehnică.

Luând în considerare cele reținute de Curtea Constituțională în Decizia nr. 244/2017: „72. Totodată, (...) constată că din examinarea coroborată a celor reținute de instanța europeană în Hotărârea din 16 iulie 2013, pronunțată în Cauza Bălțeanu împotriva României, și Decizia din 17 ianuarie 2012, pronunțată în Cauza Patriciu împotriva României, rezultă că eficiența căii de atac exercitate împotriva măsurilor de supraveghere tehnică se analizează în funcție de posibilitatea petentului de a solicita, pe de o parte, declararea interceptării ca nelegală, iar, pe de altă parte, acordarea de despăgubiri pentru ingerința suferită”, s-a apreciat faptul că nu este necesară reglementarea în Codul de procedură penală a unei proceduri distincte prin care să se poată solicita despăgubiri pentru prejudiciile suferite în cazul unor măsuri de supraveghere tehnică dispuse sau puse în executare în alte condiții decât cele prevăzute de lege, deoarece în acest caz ar urma să se aplice prevederile de drept comun din materia răspunderii civile delictuale.

III. Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal

1. Prin Decizia nr. 265/2014 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 din Codul penal, publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr. 372 din 20 mai 2014 (decizia intră în categoria celor denumite în doctrină ca fiind decizii interpretative), instanța de contencios constituțional a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că „dispozițiile art. 5 din Codul penal sunt constituționale în măsura în care nu permit combinarea prevederilor din legi succesive în stabilirea și aplicarea legii penale mai favorabile.”

În vederea circumscriserii normei interpretative, notăm că, potrivit considerentelor deciziei menționate, Curtea Constituțională a avut în vedere succesiunea în timp a două coduri penale: „34. Specific analizei efectuate de Curte în prezenta cauză este faptul că în discuție se pune problema aprecierii legii penale mai favorabile prin compararea dispozițiilor a două coduri penale, respectiv Codul penal din 1969 și actualul Cod penal. Codurile se supun aceluiași reguli generale ce guvernează rațiunea, scopul, necesitatea oricărui sistem de drept, însă, spre deosebire de reglementările modificatoare punctuale, dispun cu privire la o tipologie largă de relații sociale.(...)”

37. (...) Altfel spus, în caz de tranziție, judecătorul este ținut de aplicarea legii penale mai favorabile, în ansamblu, fapt justificat prin aceea că nu trebuie să ignore viziunea fie preponderent represivă, așa cum este cazul Codului penal din 1969, fie preponderent preventivă, așa cum este cazul actualului Cod penal. Soluția se impune pentru că nu poate fi încălcată finalitatea urmărită de legiuitor cu ocazia adoptării fiecărui cod în parte, deoarece nu întâmplător cele două coduri, deși fiecare cu o concepție unitară proprie, au viziuni diferite asupra modului în care sunt apărute valorile sociale de către legea penală.

38. Împrejurarea că, anterior apariției noului Cod penal, Curtea Constituțională a sancționat punctual un înțeles contrar principiului legii penale mai favorabile în cazul unor instituții de drept penal material (a se vedea în acest sens Decizia nr. 1.092 din 18 decembrie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 67 din 31 ianuarie 2013 - referitoare la prescripția specială, Decizia nr. 1.470 din 8 noiembrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 853 din 2 decembrie 2011 - referitoare la acordul de recunoaștere a vinovăției) nu contravine argumentelor de mai sus, deoarece, în acele decizii, norma mai favorabilă s-a integrat în cuprinsul aceluiași act normativ, nefiind modificată viziunea de ansamblu a reglementării. Astfel, legea de modificare a termenului de prescripție specială (art. I pct. 3

din Legea nr. 63/2012) a fost încorporată în legea de bază (respectiv Codul penal din 1969), pierzându-și identitatea și integrându-se deplin în filosofia de ansamblu a reglementării existente. Situația este în mod vădit diferită în cazul succesiunii în timp a două coduri penale, întrucât într-o atare ipoteză se schimbă opțiunea puterii legislative cu privire la însăși filosofia politicii penale. Această nouă concepție nu putea nicidecum să aibă în vedere posibilitatea îmbinării dispozițiilor celor două legi pentru a obține o a treia lege (lex tertia).”

Pentru punerea în acord a prevederilor art. 5 Cod penal cu prevederile constituționale reținute în Decizia nr. 372/2014, proiectul propune introducerea unui nou articol, art. 236¹ în Capitolul I – Dispoziții interpretative, Titlul III - Dispoziții referitoare la Codul penal din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal: „În aplicarea dispozițiilor art. 5 din Codul penal, pentru stabilirea și aplicarea legii penale mai favorabile nu este permisă combinarea prevederilor din legi succesive.”

2. Prin Decizia nr. 508/2014 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 159 alin. (3) din Codul penal, publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr. 843 din 19 noiembrie 2014, instanța de contencios constituțional a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că dispozițiile art. 159 alin. (3) din Codul penal „sunt constituționale în măsura în care se aplică tuturor inculpaților trimiși în judecată înaintea datei intrării în vigoare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal și pentru care la acea dată momentul citirii actului de sesizare fusese depășit.”

Potrivit prevederilor art. 147 alin. (4) din Constituție și ale art. 11 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, deciziile instanței de contencios constituțional sunt general obligatorii de la data publicării lor în Monitorul Oficial al României, Partea I.

În ceea ce privește punerea în acord a dispozițiilor art. 159 alin. (3) din Codul penal cu prevederile Constituției așa cum au fost acestea din urmă interpretate prin Decizia Curții Constituționale nr. 508/2014, proiectul propune introducerea unui nou articol, art. 240¹ în Capitolul I – Dispoziții interpretative, Titlul III - Dispoziții referitoare la Codul penal din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal: „În aplicarea dispozițiilor art. 159 alin. (3) din Codul penal, în cauzele în curs de soluționare la data intrării în vigoare a Codului penal, dar pentru care la acea dată momentul citirii actului de sesizare a instanței de judecată fusese depășit, împăcarea poate interveni până la primul

termen ulterior datei de 19 noiembrie 2014, data publicării în Monitorul Oficial al României a Deciziei Curții Constituționale nr. 508/2014.”

Pentru a nu exista dificultăți de interpretare, a fost explicată semnificația termenului propus (19 noiembrie 2014), respectiv data la care, odată cu publicarea în Monitorul Oficial al României, Decizia Curții Constituționale nr.508/2014 a dobândit, potrivit art. 147 alin. (4) din Constituție, un caracter general obligatoriu, producând efecte numai pentru viitor.

IV. Alte dispoziții

1. Prin Decizia nr. 67/2015, referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 19 din Legea nr. 682/2002 privind protecția martorilor, Curtea constată că soluția legislativă reglementată de art. 19 din Legea nr. 682/2002³ care exclude de la beneficiul reducerii la jumătate a limitelor pedepsei prevăzute de lege persoana care are calitatea de martor, în sensul art. 2 lit. a) pct. 1, și care nu a comis o infracțiune gravă este neconstituțională”.

Astfel, termenul ”gravă” a fost eliminat din conținutul art. 19: „Articolul 19 din Legea nr. 682/2002 privind protecția martorilor se modifică și va avea următorul cuprins:

Art. 19. -Persoana care are calitatea de martor, în sensul art. 2 lit. a) pct. 1, și care a comis o infracțiune, iar înaintea sau în timpul urmăririi penale ori al judecării denunță și facilitează identificarea și tragerea la răspundere penală a altor persoane care au săvârșit astfel de infracțiuni beneficiază de reducerea la jumătate a limitelor pedepsei prevăzute de lege.”

2. Prin Decizia nr. 397/2016 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 67 din Legea nr. 192/2006 privind medierea și organizarea profesiei de mediator, în interpretarea dată prin Decizia nr. 9 din 17 aprilie 2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, și ale art. 16 alin. (1) lit. g) teza finală din Codul de procedură penală, Curtea constată că dispozițiile art. 67 din Legea nr. 192/2006 privind medierea și organizarea profesiei de mediator, în interpretarea dată prin Decizia nr. 9/2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, sunt constituționale în

³ Art. 19 Persoana care are calitatea de martor, în sensul art. 2 lit. a) pct. 1, și care a comis o infracțiune gravă, iar înaintea sau în timpul urmăririi penale ori al judecării denunță și facilitează identificarea și tragerea la răspundere penală a altor persoane care au săvârșit astfel de infracțiuni beneficiază de reducerea la jumătate a limitelor pedepsei prevăzute de lege.

	<p>măsura în care încheierea unui acord de mediere cu privire la infracțiunile pentru care poate interveni împăcarea produce efecte numai dacă are loc până la citirea actului de sesizare a instanței.</p> <p>Văzând această decizie a Curții Constituționale, se propune completarea art. 67 din Legea nr. 192/2006 cu un nou alineat, alin. (4), cu următorul cuprins:</p> <p>„(4) Încheierea unui acord de mediere cu privire la infracțiunile pentru care poate interveni împăcarea înlătură răspunderea penală numai dacă are loc până la citirea actului de sesizare a instanței.”</p> <p>3. Prin Decizia nr. 222/2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 69 alin. (1) lit. b) și ale art. 110 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr. 380 din 2 iunie 2015, CCR a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că dispozițiile art. 69 alin. (1) lit. b) și ale art. 110 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal sunt neconstituționale. Astfel, instanța de contencios constituțional a apreciat că diferența de tratament juridic referitoare la dreptul la vizite intime, așa cum aceasta este prevăzută la art. 69 și art. 110 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 254/2013, în reglementarea regimului executării măsurilor preventive privative de libertate, respectiv a pedepselor penale definitive, nu are o justificare obiectivă și rezonabilă și nu se bazează pe considerente de securitate a activităților desfășurate în locurile de detenție. Prin urmare, această diferență discriminează persoanele arestate preventiv în raport cu cele condamnate la pedepse penale privative de libertate, fiind de natură a contraveni dispozițiilor art. 16 din Legea fundamentală, raportate la cele ale art. 26 din Constituție.</p> <p>Pentru punerea în acord a prevederilor Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal cu prevederile constituționale reținute în Decizia nr. 222/2015, proiectul propune modificarea și completarea art. 69, 110 și 112¹, prin reglementarea vizitei intime și în cazul persoanelor arestate preventive.</p>
3. Alte informații	

Secțiunea a 3-a						
Impactul socioeconomic al proiectului de act normativ						
1. Impactul macroeconomic	Nu este cazul.					
1 ¹ . Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat	Nu este cazul.					
2. Impactul asupra mediului de afaceri	Nu este cazul.					
3. Impactul social	Nu este cazul.					
4. Impactul asupra mediului	Nu este cazul.					
5. Alte informații	Nu este cazul.					
Secțiunea a 4-a						
Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)						
Indicatori	Anul curent	Următorii 4 ani				Media pe 5 ani
1	2	3	4	5	6	7
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus din care: a) buget de stat, din acesta: (i) impozit pe profit; (ii) impozit pe venit b) bugete locale, (i) impozit pe profit c) bugetul asigurărilor sociale de stat (i) contribuții de asigurări	Nu este cazul.					
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care	Nu este cazul.					
a) buget de stat, din acesta:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						

b) bugete locale						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
3. Impact financiar, plus/minus, din care:						
a) buget de stat						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
b) bugetele locale						
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii bugetare						
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificării veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						
7. Alte informații	Nu este cazul.					
Secțiunea a 5-a						
Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare						
1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ: a) acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ;	Nu este cazul.					

b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții.	
1 ¹ . Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația în domeniul achizițiilor publice	Nu este cazul.
2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare	Nu este cazul.
3. Măsuri normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare	Nu este cazul.
4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene	
5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente	
6. Alte informații	Nu este cazul.
Secțiunea a 6-a	
Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ	
1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate	Textul a fost supus dezbaterii publice prin afișare pe site-ul Ministerului Justiției.
2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea, precum și a modului în care	Nu este cazul.

<p>activitatea acestor organizații este legată de proiectul actului normativ</p>	
<p>3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr.521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative</p>	<p>Nu este cazul.</p>
<p>4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente</p>	<p>Nu este cazul.</p>
<p>5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi.</p>	<p>Proiectul prezentului act normativ a fost avizat de Consiliului Legislativ prin avizul nr. 946/2017.</p>

6. Alte informații	Nu este cazul.
Secțiunea a 7-a	
Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ	
1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ	Textul a fost supus dezbaterii publice prin afișare pe site-ul Ministerului Justiției.
2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice	Nu este cazul.
3. Alte informații	Nu este cazul.
Secțiunea a 8-a	
Măsurile de implementare	
1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale – înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente	
2. Alte informații	Nu este cazul.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de lege anexat, pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, Legii nr. 135/2010 privind Codului de procedură penală, precum și altor acte normative, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

PRIM – MINISTRU

